

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 12 februari 1943 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44 m. m.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande luftfartsfonden under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1943 framlagt förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44 m. m.

Å luftfartsfondens stat upptagas kostnader för underhåll och drift av luftfartslederna, kostnader för förvaltningen av Bulltofta flygplats, hyres- och arrendeavgifter för förhyrda lokaler och områden, ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten samt från och med den 1 oktober 1942 kostnader för förvaltningen av Torslanda flygplats. Slutligen är å fondens utgiftssida upptaget understöd åt aktiebolaget Aerotransport. Å statens inkomstsida upptagas hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden, diverse inkomster, inkomster av Bulltofta och Torslanda flygplatser samt utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport. Den brist, som uppkommer å staten för luftfartsfonden, avföres som underskott å riksstatens driftbudget under rubrik Utgifter för statens kapitalfonder. För budgetåren 1938/39—1942/43 upptogs underskottet till respektive 1,288,000 kronor, 1,324,500 kronor, 1,249,900 kronor, 1,164,900 kronor och 1,118,800 kronor.

Genom brev den 5 juni 1942 har Kungl. Maj:t fastställt följande av riksdagen godkända

S t a t
för luftfartsfonden för budgetåret 1942/43.

<i>Inkomster.</i>	<i>Kronor.</i>	<i>Utgifter.</i>	<i>Kronor.</i>
1. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden . .	10,000	1. Underhåll och drift av luftfartsleder, <i>förslagsvis</i>	260,000
2. Diverse inkomster	5,000	2. Förvaltningen av Bulltofta flygplats, <i>förslagsvis</i>	113,600
3. Inkomster av Bulltofta flygplats	120,000	3. Förvaltningen av Torslanda flygplats, <i>förslagsvis</i>	57,400
4. Inkomster av Torslanda flygplats	93,800	4. Hyres- och arrendeavgifter m. m. för för-	
5. Utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport	114,100		

<i>Inkomster.</i>	Kronor.	<i>Utgifter.</i>	Kronor.
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget	1,118,800	hyrda lokaler och om- råden, <i>förslagsvis</i> ..	7,500
		5. Ersättning till telegraf- verket för radiotjänst åt luftfarten, <i>förslags- vis</i>	360,000
		6. Anordnande av reserv- radiostation å Bulltof- ta flygplats m. m. ..	25,700
		7. Understöd av regelbun- den luftfart	637,500
	Summa kronor 1,461,700		Summa kronor 1,461,700

I skrivelse den 31 augusti 1942 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* framlagt förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44.

Utlåtanden hava i ärendet avgivits den 30 september 1942 av *statskontoret* och den 12 oktober 1942 av *allmänna lönenämnden*.

I statsverkspropositionen föreslås bland annat inordnande av viss vid de statliga luftfartsledningarna anställd personal under civila icke-ordinariereglementet. I detta avseende har *departementschefen* anfört bland annat följande.

Sedan den 1 juli 1939 omhänderhaves flygledningen vid Bromma¹, Bulltofta,² Torslanda³ och Norrköpings flygplatser av staten. Tidigare har denna verksamhet — ehuru i begränsad omfattning — åvilat Stockholms stad beträffande Bromma flygplats och aktiebolaget Aerotransport beträffande övriga flygplatser. Vid tidpunkten för statsmakernas beslut om flygledningens övertagande ansågs det i avvaktan på närmare erfarenhet rörande den nya organisationen vara lämpligt, att personalen anställdes mot arvoden. De erfarenheter, som samlats under den tid staten hittills omhänderhaft verksamheten, giva vid handen, att flygledningen fyller en stadigvarande uppgift av stor betydelse inom flygsäkerhetstjänsten. Organisationen av flygledningen har därjämte visat sig i stort sett fungera tillfredsställande. På grund härav och då personalen vid den motsvarande organisation inom flygvapnet, som för närvarande är under utbyggnad, erhåller fastare anställningsform och i övrigt i stort sett fördelaktigare anställningsvillkor än dem, som kommit flygledarna inom det civila flyget till del, anser jag frågan om en reglering av flygledarnas anställnings- och avlöningsförhållanden icke längre kunna undanskjutas.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit, att de nuvarande arvodessysslorna såsom flygledare skulle ombildas till extra ordinarie tjänster. På grund av vad jag nyss anfört har jag i likhet med allmänna lönenämnden icke något att erinra häremot. Beträffande styrelsens förslag om tjänsternas inplacering på löneskalan har lönenämnden på vissa punkter föreslagit jämkningar nedåt. Lönenämndens förslag i fråga om inplaceringen torde i och för sig få anses vara väl avvägt. Då jag haft att i nuvarande budgetläge taga ställning till lönegradsplaceringen, har jag emellertid ansett mig böra förutsätta, att den ändrade anställningsformen i princip icke bör medföra någon inkomstökning för flygledarna utan endast åsyfta att bereda dem en fastare anställningsform med pensionsrätt. Tjänsterna böra i enlig-

¹ Stockholm. — ² Malmö. — ³ Göteborg.

het härmed i stort sett inplaceras i de lönegrader som — utan att medföra inkomstminskning för vederbörande befattningshavare — närmast motsvara nu utgående arvoden. På grund av vissa ojämnheter i nuvarande arvodesättning måste emellertid för en rättvis avvägning i lönehänseende mellan de olika flygplatsernas flygledarebefattningar avvikelser i några fall ske från den av mig förordade principen.

Med de sålunda angivna utgångspunkterna för lönegradsplaceringen böra enligt min mening de nuvarande tio flygledarebefattningarna hänföras till följande lönegrader:

Befattning.	Lönegrad.
<i>Bromma:</i>	
1 föreståndare	Eo 22
1 flygledare	Eo 17
1 flygledare	Eo 16
1 flygledare	Eo 15
<i>Bulltofta:</i>	
1 föreståndare	Eo 21
1 flygledare	Eo 17
1 flygledare	Eo 16
1 flygledare	Eo 15
<i>Torslanda:</i>	
1 föreståndare	Eo 20
<i>Norrköping:</i>	
1 föreståndare	Eo 19

I jämförelse med lönenämndens förslag innebär vad jag sålunda förordat en sänkning med en lönegrad för såväl föreståndaren vid Bulltofta som två flygledartjänster (förste ställföreträdare) samt med två lönegrader för två flygledartjänster (andre ställföreträdare).

Då Torslanda flygplats efter avslutandet inom kort av de nu pågående arbetena å flygfältet kommer att öppnas för trafik i full utsträckning, torde det vara nödvändigt, att flygledningen därstädes, som nu upprätthålles av en man, utökas med ytterligare en flygledare. Denne synes såsom ställföreträdare böra placeras i lönegraden Eo 17.

Därutöver föreslås inrättande av en ny befattning såsom chef för flygsäkerhetstjänsten, för vilken befattning väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ifrågasatt lönegraden Eo 26 men departementschefen, i likhet med lönenämnden, förordat lönegraden Eo 24. Även för den lokala flygplatspersonalen vid Bulltofta (Malmö) föreslås utbyte av nuvarande arvodesbefattningar mot extra ordinarie tjänster.

I fråga om statförslagens inkomstsida har departementschefen beträffande utdelningen från aktiebolaget Aerotransport anfört bland annat följande.

I fråga om utdelningen å statens aktier i aktiebolaget Aerotransport torde vidare enligt vad jag inhämtat en ökad inkomst kunna påräknas, därest icke oförutsedda förhållanden skulle inträffa. På grund av svårigheterna att vid tidpunkten för uppgörandet av bokslutet för bolagets rörelse under år 1939 överblicka den kommande utvecklingen innehölls nämligen det för utdelning å aktierna avsedda beloppet under två år och utdelades först på våren 1942. Några utdelningar för åren 1940 och 1941 ha icke skett, utan de

härför avsedda beloppen ha hittills innehållits i avvaktan på utvecklingen. Till förfogande för nästa ordinarie bolagsstämma, som torde komma att hållas i juni månad 1943, skulle alltså stå — förutom överskottet för år 1942 — de för åren 1940 och 1941 avsedda utdelningsbeloppen. Erfarenheterna under de gångna krigsåren ha givit vid handen, att bolagets rörelse kunnat upprätthållas bättre än vad man tidigare haft anledning räkna med. Då rörelsen, såvitt nu kan bedömas, torde komma att lämna ett i stort sett tillfredsställande resultat även för år 1942, böra sålunda båda de för åren 1940 och 1941 innehållna utdelningsbeloppen kunna utbetalas till aktieägarna. Därest, såsom jag förutsätter, den å sistnämnda år belöpande utdelningen lyftes först efter ingången av nästa budgetår, skulle alltså — med inräknande av den utdelning, som normalt beräknas utfalla under nämnda budgetår — luftfartsfonden under budgetåret 1943/44 tillföras två års utdelningsbelopp, nämligen för åren 1941 och 1942, å tillhopa 228,200 kronor, d. v. s. 114,100 kronor mer än vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen räknat med. På grund av det anförda föreslår jag, att här ifrågakvarande inkomstpost i staten upptages med nyssnämnda belopp 228,200 kronor.

Enligt departementschefens förslag skulle staten för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44 erhålla följande utseende:

S t a t			
för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44.			
<i>Inkomster</i>	Kronor.	<i>Utgifter</i>	Kronor.
1. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden	15,000	1. Underhåll och drift av luftfartsleder, <i>förslagsvis</i>	284,900
2. Diverse inkomster	10,000	2. Förvaltningen av Bulltofta flygplats, <i>förslagsvis</i>	129,000
3. Inkomster av Bulltofta flygplats	132,000	3. Förvaltningen av Torslanda flygplats, <i>förslagsvis</i>	80,000
4. Inkomster av Torslanda flygplats	25,000	4. Hyres- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och områden, <i>förslagsvis</i> ..	10,000
5. Utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport	228,200	5. Ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten, <i>förslagsvis</i>	400,000
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget	1,056,200	6. Understöd av regelbunden luftfart	562,500
	Summa kronor 1,466,400		Summa kronor 1,466,400

Utskottet.

Det nu framlagda förslaget till stat för luftfartsfonden innebär vissa ökning- ar i jämförelse med den av riksdagen för innevarande budgetår godkända staten. Posten till underhåll och drift av luftfartslederna har sålunda föreslagits ökad från 260,000 till 284,900 kronor och posten till ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten från 360,000 till 400,000 kronor.

Att utgifternas slutsumma det oaktat ej behövt höjas mer än från 1,461,700 till 1,466,400 kronor beror på att understödet till det i huvudsak statsägda

aktiebolaget Aerotransport i enlighet med 1935 års subventionsavtal kunnat sänkas till 562,500 kronor från 637,500 kronor i gällande stat.

Såsom förklaring till de vidtagna höjningarna har åberopats, förutom den allmänna löne- och prisstegringen, att civil lufttrafik trots krigsförhållandena alltjämt påginge i icke obetydlig omfattning. Det tredje krigsårets trafik visade sålunda en stegring i förhållande till trafiken under de båda närmast föregående åren. Militära hänsyn ha vidare medfört ökning av exempelvis kostnaderna för radiotjänsten.

Vad den föreslagna inordningen av flygplatspersonalen under avlöningsreglementet för icke-ordinarie tjänstemän vid den civila statsförvaltningen angår har utskottet vid prövningen av det föreliggande förslaget uppmärksammat de begränsningar, som av departementschefen vidtagits ej endast i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens utan även i allmänna lönenämndens förslag.

Med tillstyrkande av bifall till propositionen hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckningar för underhåll och drift av luftfartsleder och för förvaltningen av Bulltofta flygplats:

Underhåll och drift av luftfartsleder.

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
<i>Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.</i>	
1 chef för flygsäkerhetstjänsten	Eo 24
1 föreståndare	Eo 22
1 föreståndare	Eo 21

Förvaltningen av Bulltofta flygplats.

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
<i>Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.</i>	
1 flygplatschef	Eo 25;
b) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1943 framlagt förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1943/44;	
c) för <i>Luftfartsfonden</i> å driftbudgeten för budgetåret 1943/44 upptaga ett underskott av 1,056,200 kronor.	

Stockholm den 12 februari 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.